

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-12-06

Samhällsbyggnadskontoret

Kommunstyrelsen

KS20170202 KS2017R15
1 (2) 4

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -12- 13	
Dnr	Rnr

Uppdrag om strategi för minskad dumpning av avfall och allmän nedskräpning

Dnr: KS 17/162

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommun har stora utmaningar när det gäller nedskräpning. Den allmänna nedskräpningen från individer består till större delen av tobaksprodukter och förpackningar. Södertälje centrum har statistiskt mer skräp än alla andra kommuner som genomfört mätningar tillsammans med stiftelsen Håll Sverige rent. Utöver den vardagliga nedskräpningen har vi stora problem med olaglig dumpning av avfall i naturområden, bostadsområden och framförallt vid återvinningsstationerna som finns i kommunen. Uppskattningsvis genomförs det över 20 000 dumpningar av avfall varje år i Södertälje, både av privatpersoner och av företag. Sammantaget är detta både ett stort miljöproblem och något som försämrar Södertäljes attraktivitet.

För att ta krafttag mot nedskräpning och dumpning behöver vi sannolikt ett flertal olika åtgärder. Det handlar bland annat om att utbilda i förebyggande syfte samt att se över hur vi kan göra det lätt att göra rätt. För ett framgångsrikt arbete krävs det samverka med flera olika aktörer såsom fastighetsägare, företagare, FTI och Telge Återvinning, Telge Bostäder med flera. Kommunstyrelsen föreslår därför att Stadsdirektören ges i uppdrag att ta fram förslag på en strategi för minskad dumpning av avfall och allmän nedskräpning.

Beslutsunderlag

Strategi mot nedskräpning daterad 2017-12-06

Tjänsteskrivelse (denna handling) 2017-12-06

Ärendet

Under juni 2017 startade arbetet med att ta fram en kommunövergripande strategi mot nedskräpning. I ett första skede genomfördes en genomlysning. Målet med genomlysningen var att identifiera hur vi arbetar, vad vi gör idag och var det finns behov av utveckling. I det arbetet bjöds kommunala enheter och bolag in för att ta fram förslag och konkreta aktiviteter på vad varje enhet och bolag kan bidra med för ett rent snyggt och tryggt Södertälje. Strategin är ett första steget mot ett aktivitetsprogram som ska förebygga nedskräpning i Södertälje.

De olika åtgärderna samlas under tre fokusområden:

- 1) God service;
- 2) Ökad samverkan och stärkt myndighetsutövning;
- 3) Kunskaps- och attitydpåverkande aktiviteter.

Fokusområde ett och två skall uppnå god effekt under 2018, medan område tre kommer kräva längre tid parallellt med att kommunkoncernen fortsätter att leverera på område ett och två.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

De aktiviteter som kommer att genomföras utifrån strategin beaktas i respektive organisations drift- och investeringsbudget.

Kontorets förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen beslutar att tillstyrka förslaget till strategin mot nedskräpning.

Rickard Sundbom

Stadsdirektör

Homan Gohari

Tf. Samhällsbyggnadsdirektör

Handläggare:

Tomas Thernström

Telefon (direkt): 08-523 02692

E-post: tomas.thernstrom@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Stadsdirektören

Samhällsbyggnadskontoret

Tekniska nämnden

Akten

RAPPORT 2017-12-06

Strategi mot nedskräpning

Södertälje kommun

Tomas Thernström, Avfallssamordnare, Upplåtelse och tillstånd
Tel: 08 - 523 026 92, e-post: tomas.thernstrom@sodertalje.se

Sammanfattning

Strategin mot nedskräpning inriktar Södertälje kommunkoncerns samlade ansträngning för att förebygga samt omhänderta nedskräpning och illegala dumpningar. Strategin ska även bidra till att nå uppsatta mål. En styrande princip i strategin, för att kunna uppnå långsiktigt hållbara effekter, är betydelsen av omedelbar och synbar effekt för invånarna och besökarna i Södertälje kommun. Med detta följer att strategin innehåller många operativa delar.

De olika åtgärderna samlas under tre fokusområden: 1) God service; 2) Ökad samverkan och stärkt myndighetsutövning; 3) Kunskaps- och attitydpåverkande aktiviteter. Fokusområde ett och två skall uppnå god effekt under 2018, medan område tre kommer kräva längre tid parallellt med att kommunkoncernen fortsätter att leverera på område ett och två.

Huvudaktiviteterna under 2018

God service

1. Samhällsbyggnadskontoret investerar 3 miljoner för ökad service kring återvinningsstationer
2. Telge Återvinning kommer att hyra en mobil ÅVC för att testa på några platser inom kommunen för att sedan utvärdera.
3. Kommunkoncernen kommer alla stärka sina organisationer med flera nya tjänster.
 - a. Renhållningsingenjör på samhällsbyggnadskontoret.
 - b. Avfallssamordnare på Telge Bostäder.
 - c. Fyra trafikinspektörer med fokus på bland annat dumpning av avfall
 - d. Arbetslivskontoret rekryterar arbetsledare för arbetsmarknadsprojekt med fokus på renhållning.

Ökad samverkan och stärkt myndighetsutövning

1. Under 2017 har nedskräpning och dumpning lyfts in i det gemensamma medborgarlöftet mellan kommunen och polisen. Arbetet stärks i och med att nya trafikinspektörer anställs under hösten 2017.
2. Kommunkoncernen ska prioritera myndighetssamverkan för att förebygga nedskräpning och dumpning under 2018.

Kunskap- och attitydpåverkande aktiviteter

1. Kommunkoncernen ökar sina kommunikationsinsatser under 2018. Informationskampanjer kommer bland annat genomföras på svenska, suryoyo och arabiska.
2. Utbildningskontoret stärker sitt arbete för en välordnad förskole- och skolmiljö

Innehåll

1. Bakgrund	3
2. Fokusområden	4
2.1 God service.....	4
2.2 Ökad samverkan och stärkt myndighetsutövning	4
2.3 Kunskap- och attitydpåverkande aktiviteter	4
3. Uppföljning och styrning	6
Bilaga 1 – aktivitetslista	7

1. Bakgrund

Nedskräpningen har konsekvenser i många led. Sammantaget bidrar nedskräpning till miljöproblem, sanitära problem med råttor och andra skadedjur, stora kostnader för renhållning, indirekta kostnader i form av värdeminskning av fastigheter, ökad otrygghet, risk för ökad brottslighet etc. Kort sagt det försämrar Södertäljes attraktivitet.

Södertälje kommun, liksom många andra kommuner, har stora utmaningar när det gäller nedskräpning. Den allmänna nedskräpningen från individer består till större delen av tobaksprodukter och förpackningar. Utöver den vardagliga nedskräpningen har vi stora problem med illegal dumpning av avfall i naturområden, bostadsområden och framförallt vid återvinningsstationerna i kommunen. Uppskattningsvis genomförs det över 20 000 dumpningar av avfall varje år i Södertälje, både av privatpersoner och av företag.

Södertälje har under en längre tid arbetat med att kartlägga och förebygga nedskräpning och illegal dumpning av avfall. Från och med 2015 ligger det med som ett prioriterat mål i kommunens avfallsplan. För att samordna arbetet med den nya avfallsplanen anställdes en avfallssamordnare i september 2015 med placering på samhällsbyggnadskontoret. Med en sammanhållande resurs har arbetet intensifierats och samarbeten stärkts mellan kommunen, Telge bolagen och andra aktörer. 2016 fick t.ex. Håll Södertälje Rent kampanjen utökade resurser och involverade cirka 9 000 förskolebarn och skolbarn vilket var cirka 50 % mer än tidigare år. Men även om det förebyggande arbetet stärkts så har resultat uteblivit och det står klart att flera måste involveras i arbetet för ett rent, snyggt och tryggt Södertälje. Därför tog kommunstyrelsen (KS) beslut (maj 2017) att kommunen ska ta krafttag mot nedskräpning och gav stadsdirektören i uppdrag att ta fram en strategi för att förebygga nedskräpning och dumpning av avfall.

Under juni 2017 startade arbetet med att ta fram en kommunövergripande strategi mot nedskräpning. I ett första skede genomfördes en genomlysning. Målet med genomlysningen var att identifiera hur vi arbetar, vad vi gör idag och var det finns behov av utveckling. I det arbetet bjöds kommunala enheter och bolag in för att ta fram förslag och konkreta aktiviteter på vad varje enhet och bolag kan bidra med för ett rent, snyggt och tryggt Södertälje.

2. Fokusområden

Vårt arbete för ett rent, snyggt och tryggt Södertälje utgår från tre fokusområden. Till de olika fokusområdena kopplas aktiviteter. Vissa aktiviteter stärker det förebyggande arbetet direkt. Andra aktiviteter kan identifiera förbättringsmöjligheter eller ligger till grund för nya aktiviteter. Arbetet kommer att kompletteras med nya aktiviteter och strategin ska vidare vara dynamisk på det sättet att den ska kunna anpassas till förändringar.

2.1 God service

Det ska vara lätt för Södertäljebor att återvinna och lämna sitt avfall på rätt ställe, likväl som att man ska kunna bli av med sitt skräp på ett bra sätt i offentliga miljöer. Driftsäker och professionell verksamhet är grundförutsättningar för god service. Genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för ett rent, snyggt och tryggt Södertälje höjer vi livskvalitén för våra medborgare.

2.2 Ökad samverkan och stärkt myndighetsutövning

I vårt arbete utgår vi ifrån att alla vill göra rätt för sig och den absoluta majoriteten gör det idag. Vi ska också arbeta för att det ska vara lätt att göra rätt. I de fall där individer eller företag väljer att systematiskt utnyttja och åsidosätta lagar och regler för egen vinning måste samhället agera beslutsamt och med samlad kraft.

Inom nuvarande regelverk finns det möjlighet att hantera många av de utmaningar vi har idag. Miljöbalken, brottsbalken, plan- och bygglagen, lokala ordningsföreskrifter är några exempel på lagar och regler som ger samhället möjlighet att hantera många av dessa utmaningar.

Vi ska stärka arbetet för att ta tillvara den möjligheten. En viktig del i detta arbete är en fungerande samverkan inom våra egna organisationer men också med andra myndigheter och övriga samhället. Samspelet mellan politik och förvaltning är också viktig. Beslut behöver vara tydliga och följas upp, samtidigt som förvaltningen ges resurser för att utföra, och leverera underlag för uppföljning. Tillsammans skapar vi förutsättningar till att lyckas.

2.3 Kunskap- och attitydpåverkande aktiviteter

Att jobba med kunskap och attityder är den absolut viktigast åtgärden för att bidra till ett rent, snyggt och tryggt Södertälje. Skolan har både ett uppdrag att bilda och fostra våra elever men det ansvaret börjar och slutar inte där. Kommunkoncernens närmare 6 000 medarbetares förhållningssätt och agerande i det dagliga arbetet är nyckeln till framgång i det här arbetet. Utan att få de små detaljerna rätt så kan vi inte få helheten rätt.

Att arbeta i projektform kan vara bra för att testa eller initiera något men när samhället försöker lösa komplexa och svåra samhällsutmaningar med projektlösningar finns det en risk att projektet blir en parentes i utvecklingen och allt fortsätter som vanligt eller i värsta fall blir sämre efter att projektet avslutas.

Vi d start av nya projekt är det därför viktigt att fundera på hur projektet ska omsättas till en del i den ordinarie linjeverksamheten.

Kunskap och attityd påverkande aktiviteter behöver budgeteras, prioriteras och följas upp i verksamhetsplaner.

3. Uppföljning och styrning

Arbetet kring minskad nedskräpning och dumpning av avfall följs upp genom uppsatta mål i avfallsplanen.

Avfallsplan

Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga.

1. Nedskräpningen ska minska
2. Dumpning av avfall ska minska
3. Medborgare ska vara nöjda med renhållning och sophämtning

Aktiviteter följs också upp på verksamhetsnivå genom verksamhetsplaner och handlingsplaner.

Till respektive fokusområde ska det tas fram nyckeltal för uppföljning.

Resultat samt nya aktiviteter kommer att publiceras på www.sodertalje.se

Uppföljning kommer även ske i kommunledningsgruppen (KLG) samt redovisas för Kommunstyrelsen två gånger per år och under 2018 redovisas arbetet i feb-mars och aug-sep. Under hösten 2018 kommer en uppdaterad aktivitetslista för 2019 tas fram och presenteras för KS.

Följande organisationer har konsulterats och bidragit till arbetet. Alla aktiviteter (se bilaga 1) är framtagna av respektive kontor/bolag. I nästa steg kommer övriga delar av samhället att bjudas in i arbetet mot ett rent, snyggt och tryggt Södertälje!

Södertälje kommun	Telge koncernen
Kultur och fritid	Telge
Säkerhetsavdelningen	Telge Bostäder
Social- och omsorgskontoret	Telge Återvinning
Destination Södertälje	Telge Fastigheter
Utbildningskontoret	Telge Tillväxt
Arbetslivskontoret	Tom Tits
Miljökontoret	
Samhällsbyggnadskontoret	

Bilaga 1 – aktivitetslista

I aktivitetslistan ingår bara aktiviteter som är nya eller utökad och ligger i aktuell verksamhetsplanering. Utöver dessa aktiviteter pågår det redan mycket saker ute i verksamheterna. I alla kommunala förskolor och skolor arbetar vi t.ex. med Miljönären som är ett källsorteringssystem. Det är en viktig del i det långsiktiga arbetet och det pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete. De aktiviteter som ingår i aktivitetslistan inryms inom befintlig drift- och investeringsbudget. Nya aktiviteter ska beaktas inom befintlig ram eller upptas i ordinarie mål- och budgetprocess av berörda nämnder/styrelser.

För mera information om olika aktiviteter kontakta respektive kontor eller bolag alternativt avfallssamordnare, Tomas Thernström.

	Projektägare	Aktivitet	Fokusområde	Uppskattad kostnad tkr*	Tidplan
1	Samhällsbyggnadskontoret	Riktlinjer för avfallshantering	God service	500	2018 mars
2	Samhällsbyggnadskontoret	Riktlinjer för papperskorgar och askoppar	God service	250	2108
3	Samhällsbyggnadskontoret	Ta fram ny investeringsbudget för papperskorgar	God service	N/A	2018
4	Samhällsbyggnadskontoret	Ta fram samverkansavtal med FTI	Utökad samverkan & myndighetsutövning	N/A	2018
5	Samhällsbyggnadskontoret	Fyra nya trafikövervakare	Utökad samverkan & myndighetsutövning	3 000/år	2017-
6	Samhällsbyggnadskontoret	Vårkampanjen - Håll Södertälje Rent 2018	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	250	Maj 2018
7	Samhällsbyggnadskontoret	Håll Södertälje Rent 2017	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	200 extra under hösten	2017
8	Samhällsbyggnadskontoret	Ta fram förslag för skötsel av fastighetsägaransvar i centrum	Utökad samverkan & myndighetsutövning	300	2017
9	Samhällsbyggnadskontoret	Nya skötselrutiner för p-platser	God service	Befintlig budget	2017
10	Samhällsbyggnadskontoret	Ny investeringsplan för maskinparken till driften	God service	100	2018
11	Samhällsbyggnadskontoret	Investering i nya maskiner för driften	God service	4000 plus 2000 under 2017	2017
12	Samhällsbyggnadskontoret	Utökad tillsyn enligt PBL	Utökad samverkan & myndighetsutövning	N/A	2017-
13	Samhällsbyggnadskontoret	Projektering av ny avfallshantering vid Mälärbadet	God service	100	2017
14	Samhällsbyggnadskontoret	Informationskampanj på svenska, Suryoyo och arabiska	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	700	-2018
15	Samhällsbyggnadskontoret	Ny tjänst -	God service	700/år	2018-

16	Samhällsbyggnadskontoret	renhållningsingenjör Ökad service vid återvinningsstationer	God service	2000	2018
17	Samhällsbyggnadskontoret	Big Belly papperskorgar med Wifi i centrum	God service	500	2018
18	Samhällsbyggnadskontoret	Nya papperskorgar och askoppar i centrum	God service	300	2018
20	Samhällsbyggnadskontoret	Utreda förutsättningarna för ett rökfritt centrum	God service	N/A	2018
19	Utbildningskontoret	Fastställt ett normalläge för välordnad förskole- och skolmiljö	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	2017-
20	Utbildningskontoret	Utveckling av Remida	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	2017-
21	Utbildningskontoret	Pedagogiska miljöer inom förskolan	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	2017-
22	Säkerhetsavdelningen	Nya rutiner för myndighetssamverkan vid illegal tippning av avfall	Utökad samverkan & myndighetsutövning	N/A	April 2018
23	Säkerhetsavdelningen	Nya rutiner för myndighetssamverkan vid ockupation av mark	Utökad samverkan & myndighetsutövning	N/A	April 2018
24	Kultur och Fritid	Konst-Skräp-Grafik	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	2018
25	Arbetslivskontoret	Arbetsmarknadsprojekt kring renhållning. Ca 10 personer	God service	N/A	2018-
26	Destination Södertälje	Ta fram rutiner/plan för samverkan gentemot näringslivet för ett rent, snyggt och tryggt Södertälje	Utökad samverkan & myndighetsutövning	N/A	2018 mars
27	Destination Södertälje	Ta fram rutiner/plan för renhållning kopplat till eventstrategin	God service	N/A	2018 mars
28	Miljökontoret	Utökad tillsyn mot fastighetsägare, livsmedelsverksamheter samt inom miljötillsyn	Utökad samverkan & myndighetsutövning	N/A	2017-
29	Telge Bostäder	Rekrytera en avfallssamordnare 100%	God service	N/A	2017-
30	Telge Bostäder	100 % deltagande vid fastighetsgruppens avfallsmöten	Utökad samverkan & myndighetsutövning	N/A	2017-
31	Telge Återvinning	Insamlingspunkt av förpackningar för företag - Tveta	God service	N/A	Dec 2017
32	Telge Återvinning	Säkerställa och	God service	50	2017-

		förenkla tillgång till besökskort till ÅVC			
33	Telge Återvinning	Utskick av tips och råd	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	5	April 2018
34	Telge Återvinning	Mobil ÅVC på prov under 2018	God service	500	2018
35	Tom Tits	Eftermiddagsklubb	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	April 2018
36	Tom Tits	Interaktiva upplevelsespår	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	Oktober 2018
37	Tom Tits	Tänk och testa	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	2018-
38	Tom Tits	Maker space	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	Mars 2018
39	Tom Tits	Håll Södertälje Rent	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	N/A	Vecka 17 2018
40	Telge Fastigheter	Samordning yttre skötsel	God service	N/A	Okt 2017-
41	Telge Fastigheter	Gemensam klotterpolicy för hela kommunen	God service	50 + löpande	2017
42	Telge Fastigheter	Komprimatorer hos våra större hyresgäster	God service	Minskade kostnader	2017-
43	Telge Fastigheter	Utökat stöd, rådgivning, hjälp till våra kommersiella hyresgäster vid avfallshantering.	God service	50/år	2018-
44	Telge Fastigheter	Låsbara rännstensbrunnar	God service	200/år	2018-
45	Telge Fastigheter	Städdagar "Mini miljöväktare" för skola/förskola	Kunskap och attityd påverkande aktiviteter	200/år	2018-
46	Telge Fastigheter	Tryggare, säkrare och renare parkeringsgarage	God service	500/år	2018-
47	Telge Fastigheter	Vidare utveckla källsortering i våra kommunala verksamheter (Miljönären)	God service	N/A	2017-

*Uppskattade kostnader är framtagna av respektive kontor/bolag som står som projektägare för respektive aktivitet. Arbetet med att starta upp nya aktiviteter har pågått sedan arbetet startade sommaren 2017 och en del aktiviteter är redan klara. Men då aktiviteterna tagits fram i detta arbete känns det rimligt att de ligger kvar i aktivitetslistan så omfånget av arbetet redovisas rättvist. Inga extra medel har äskats för att genomföra aktiviteterna då de inryms inom befintlig ram.